

som Bisiddere eller Bedømmere, ville have set, hvilke sørgelige Resultater vore moderne Produktionsforhold frembringe. For hele Landets Vedkommende er den kaserede Mængde mellem $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{4}$, men for Københavns Vedkommende, hvor der er en mere intensiv Fabrikdrift, daarlige Ernærings- og Boligforhold o. s. v., er den omtrent Halvdelen. Man tænke sig, at Halvdelen af Københavns unge Mænd ikke en Gang ere gode nok til at bære et Tornyster paa Ryggen eller til at blive Hestepassere eller, som man med et populært Udtryk kaldte Militærarbejderne i tidligere Dage, „Dunke“! Det er dog lidt for sørgeligt, og det er næppe nødvendigt, at det er saaledes. Hvis vi som Grækerne i gamle Dage havde vore olympiske Lege o. s. v., er det dog muligt, at Muskulaturen og lignende kunde have udviklet sig friere og smukkere end under de fortvilede Forhold, hvorunder Arbejderne leve.

Nu vil man sige til os: Ja, men hvorfor komme I her til os med Ønske om en Forkortelse af Arbejdstiden; I have jo dog Organisationer, og derigennem ville I kunne opnaa det. Dertil vil jeg svare: Ja, vi have Organisationer, og det ere vi stolte af, men vi mene, at der er visse Forhold, som ogsaa det offentlige har en Pligt til at tage sig af, hvad det i øvrigt ogsaa har erkendt, og vi mene, at Arbejdstiden netop er et Forhold, som det offentlige maa tage sig af. Vi have ganske vist gennem Organisationerne været i Stand til at gennemføre adskilligt paa dette Omraade. Efter en Oversigt, der er tagen fra Centralorganisationen af Fagforeninger her i Landet, de samvirkende Fagforbund, viser det sig, at i 1872 arbejdede de $\frac{9}{10}$ af Arbejderne over 10 Timer daglig, i 1884 endnu over $\frac{7}{10}$, men i 1899 kun $\frac{1}{7}$ af de organiserede Arbejdere. Det er altsaa Organisationernes Værk. Gaar man til den anden Side og ser, hvor mange der havde 10 Timers Arbejdstid, var det i 1872 $\frac{1}{20}$, i 1884 $\frac{1}{4}$ og i 1899 over $\frac{7}{10}$. Tallet er steget, efter at Forbundsformationen har taget Fart, og efter at Fagforeningerne have bredt sig ud over Landet. I 1872 var der kun $\frac{1}{2}$ pCt., der havde under 10 Timers Arbejdstid, i 1884 havde neppe $\frac{1}{20}$ det, men i 1899 over $\frac{1}{8}$ eller mere nøjagtigt 13,7 pCt. Man ser altsaa, at Organisationerne have været i Stand til at virke noget i den Retning, men det er ikke tilstrækkeligt.

Da Forslaget sidste Gang var fremme her i Tinget, havde det ærede Medlem

fra Løvel (Anders Nielsen) Ordet og svarede over for det daværende Medlem for Københavns 10de Valgkreds (J. Jensen), at det ikke vilde kunne gaa an at gennemføre et saadant Forslag, thi en forkortet Arbejdstid betød en Forhøjelse af Lønnen, en Forhøjelse af Lønnen betød Fordyrelse af Produktionen, Fordyrelse af Produktionen betød mindre Afsætning, og mindre Afsætning betød større Arbejdsløshed. Det var vistnok den nationaløkonomiske Formel, det ærede Medlem benyttede. Det er jo ganske misvisende, ganske forkert. Det ærede Medlem har Ret til en vis Grad, saa længe han siger, at den kortere Arbejdstid kræver højere Arbejdsløn pr. Time. Det er selvfølgelig rigtigt, thi hvad der er nødvendigt for et Menneske til at leve af, skal han have, uanset om Arbejdstiden er kort eller lang. Men naar det saa siges, at denne forhøjede Arbejdsløn bevirker en Fordyrelse af Arbejdet, er det jo ganske forkert. Som jeg har paaavist, tiltager Anvendelsen af Maskinkraft — og det ikke alene, fordi Arbejdstiden forkortes —, og det viser sig, at Produktionen ikke alene udlignes, men at den endogsaa stiger ganske betydeligt pr. Individ. Hvis man vil tage et ganske enkelt Fag, f. Eks. Skomageriet, er det jo ganske upaatvivleligt, at der i dette Øjeblik laves betydeligt flere Par Støvler, betydeligt flere Støvler pr. Individ her i Landet end for ca. 30 Aar siden. Det vil altsaa sige, at Enhedsprisen for det enkelte Stykke synker i Pris, det bliver ikke dyrere, det bliver tværtimod billigere. En Alen Tøj bliver billigere, saa snart Vævemaskinen tager fat og gør Haandvæven overflødig; og det er det, der mildner Maskinkraftens stigende Indførelse, at den sænker Prisen pr. Enhed af de fabrikerede Varer. Det er altsaa ikke rigtigt, at en Forkortelse af Arbejdstiden fordyrer Prisen, og det er som Følge deraf heller ikke rigtigt, at Afsætningen bliver mindre. Det kan paavises ved mange enkelte Eksempler, at Driftsomkostningerne og Salgsprisen er bleven mindre ved forkortet Arbejdstid, hvorimod Afsætningen er bleven større. Det giver altsaa ikke Arbejdsløshed, men forøget Arbejde, større Købeevne, fordi Enhedsprisen er bleven mindre.

Det ærede Medlem vil faa meget vanskeligt ved at bevise den nationaløkonomiske Teori, som han gjorde sig til Talsmand for den Gang, den holder virkelig ikke Stik i det praktiske Liv. Og vil det ærede Medlem ikke tro, hvad jeg siger,